

TYGODNIK

WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Już wiadomo, kiedy prezydent Polski odwiedzi Litwę **str. 2**

■ „Lato Grill 2025” w Małych Solecznikach **str. 4**

■ Pożegnanie lata w Rudominie i w Niemenczynie **str. 6**

Rota

■ Dom Polski w Ejszyskach obchodzi 25-lecie działalności **str. 1**

■ Początek nowego roku szkolnego w szkołach Wileńszczyzny **str. 6-7**

PRENUMERATA 2025

Do 19 września trwa prenumerata na październik 2025 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie za 23,12 euro – rocznie (indeks 0233); dla emerytów i osób niepełnosprawnych – 1,85 euro – miesięcznie za 22,18 euro – rocznie. (indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Dożynki w podwileńskich Płocieniskach

„Dzielimy się kulturą i tradycją”

FOT. WIKTOR JUSIEL

Dożynki to przede wszystkim piękna tradycja podziękowania za plony, muzyczna zabawa i pyszne jedzenie. Tak było w Płocieniskach na imprezie dożynkowej „Podwileński kosz obfitości”.

Na radosne święto dziękczynienia za tegoroczne zbiory, połączone z poczęstunkiem, śpiewami i tańcami zaprosił Wileński Rejonowy Oddział Związku Polaków na Litwie wraz z kołami ZPL w Zujunach, Rzeszy, Awieżeniach, Duksztach, Suderwie, Podbrzeziu oraz z gośćmi z Wilna i Jawniun.

(Dokończenie na str. 5)

Polskie szkoły w rejonie wileńskim otrzymają wsparcie pieniężne na podręczniki w języku polskim

Podczas ostatniego posiedzenia Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, 22 sierpnia, frakcja Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin zgłosiła do projektu budżetu propozycję przeznaczenia dodatkowych środków pieniężnych na zakup podręczników dla szkół z polskim językiem nauczania.

(Dokończenie na str. 6)

Poświęcenie herbu Pogir, odpust i 650. rocznica założenia Wojdat

Święto jedności

31 sierpnia w Wojdatkach odbyła się wyjątkowa uroczystość, która połączyła kilka ważnych dla społeczności wydarzeń: 650. rocznicę założenia Wojdat, poświęcenie herbu i flagi Pogir oraz odpust parafialny pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła w Wojdatkach.

(Dokończenie na str. 3)

Już wiadomo, kiedy prezydent Polski odwiedzi Litwę

Prezydent Gitanas Nausėda powiedział, że 8 września z wizytą do Wilna przybędzie prezydent Polski Karol Nawrocki.

„Niezaługo, 8 września, będziemy mogli powitać go w Wilnie, ponieważ prezydent Nawrocki odwiedzi Wilno podczas swojej drugiej wizyty zagranicznej po wizycie w USA” – powiedział Nausėda po spotkaniu z polskim przywódcą w Warszawie.

28 sierpnia do polskiej stolicy, na zaproszenie prezydenta Polski, przybyli prezydenci Litwy, Estonii, Łotwy oraz premier Danii. Rozmawiali m.in. o bezpieczeństwie w regionie Morza Bałtyckiego, stanie rozmów pokojowych toczonych pod przewodnictwem prezydenta

USA Donalda Trumpa. Przywódcy wzięli również udział w telekonferencji z udziałem prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskigo. Rozmowy z liderami państw regionu stanowiły przygotowanie do spotkania Karola Nawrockiego z Donaldem Trumpem, do którego doszło 3 września w Waszyngtonie. A 5 września prezydent Polski

uda się do Watykanu na spotkanie z papieżem Leonem XIV.

W zeszłym tygodniu główna doradczyni prezydenta Litwy, Asta Skaistgirytė, wspominała już, że w najbliższym czasie planowana jest wizyta Nawrockiego na Litwie.

Fot. Kancelaria Prezydenta RL/Robertas Dačkus

Wzrosną wynagrodzenia wykładowców, pedagogów oraz pracowników nieakademickich

Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu informuje, że od września oficjalne współczynniki wynagrodzeń nauczycieli, dyrektorów szkół, wykładowców i pracowników niebędących pracownikami naukowymi wzrosną o 8 procent.

Przedłużono także o dwa lata przepis dotyczący wyższych wynagrodzeń nauczycieli za złożoność ich pracy, który miał wygasnąć we wrześniu tego roku.

Podwyższenie oficjalnego współczynnika wynagrodzenia ze względu na złożoność pracy lub wynagradzanie za dłuższy staż pracy obowiązuje od września ubiegłego roku.

Choć planowane jest skrócenie roku szkolnego 2025–2026 i 2026–2027 dla uczniów klas 5–10 o jeden tydzień, nie spowoduje to zmniejszenia wynagrodzeń nauczycieli, ponieważ całkowita liczba godzin pracy w

ciągu roku nie ulegnie zmniejszeniu.

Od 1 września średnie wynagrodzenie nauczycieli przed opodatkowaniem wyniesie 3,1 tysiąca euro, a po opodatkowaniu – 1,8 tysiąca euro.

Średnie wynagrodzenie wykładowców i naukowców wyniesie 3,6 tysiące euro przed opodatkowaniem, a po opodatkowaniu – 2,1 tysiąca euro.

Na podst. ELTA

Olej napędowy na Litwie dalej tanieje

W ciągu ostatniego tygodnia ceny oleju napędowego na Litwie spadły o 0,6 proc., a ceny benzyny również nieznacznie spadły – o 0,1 proc. – poinformowała w czwartek Litewska Agencja Energetyczna (LEA).

Według agencji, 25 sierpnia litr oleju napędowego na litewskich stacjach paliwowych kosztował 1,47 euro, a benzyny – 1,39 euro. Różnica między cenami oleju napędowego a benzyny na Litwie zmniejszyła się do 8 centów. Średnie ceny oleju napędowego spadły o 0,6-0,7 proc. na Litwie, Łotwie i w Polsce, natomiast

wzrosły w Estonii i Niemczech – odpowiednio o 2,0 i 0,5 proc. W ciągu miesiąca ceny oleju napędowego we wszystkich analizowanych krajach spadły o 1,6-3,8 proc., a w ciągu ostatnich 12 miesięcy spadły o 0,3-6,7 proc., z wyjątkiem Litwy, gdzie ceny oleju napędowego wzrosły o 6,1 proc. W Polsce litr oleju napędowego kosztuje obecnie średnio 1,38 euro, czyli o 9 centów mniej niż na Litwie, podczas gdy w Estonii i na Łotwie ceny wynoszą odpowiednio 1,46 euro/l i 1,51 euro/l. Tymczasem średnie ceny benzyny na Litwie, Łotwie i w Pol-

sce spadły o 0,1–1,2 proc., a w Estonii i Niemczech wzrosły odpowiednio o 2,3 i 0,5 proc. W ciągu miesiąca benzyna staniała o 0,6-3,7 proc. na Łotwie, w Polsce i w Niemczech, a zdrożała odpowiednio o 0,1 i 1,6 proc. na Litwie i w Estonii. W ciągu ostatnich 12 miesięcy benzyna staniała we wszystkich krajach o 1,7-8 proc. W Polsce średnia cena benzyny wynosi obecnie 1,36 euro/l – to o 3 centy mniej niż na Litwie (1,39 euro/l). W Estonii i na Łotwie średnia cena benzyny wynosi obecnie odpowiednio 1,64 euro/l i 1,52 euro/l.

airBaltic zwiększy liczbę lotów z Wilna

W 2026 roku, w okresie od marca do października, litewskie linie lotnicze airBaltic zwiększą liczbę lotów o 16 proc. – poinformowały Litewskie Porty Lotnicze (LTOU).

Z Wilna do Malagi airBaltic będzie realizował dwa loty tygodniowo, do Monachium – osiem lotów, do Nicei – dwa loty, do Palma de Mallorca – dwa loty i do Paryża – sześć lotów. Jak podano, od marca przy-

szłego roku airBaltic uruchomi również bezpośrednie połączenia między Kownem a Rygą – pięć lotów tygodniowo. Nowe połączenie umożliwi dotarcie do ponad 80 miast w Europie i poza nią z przesiadką w Rydze. Uruchamiając to połączenie, airBaltic będzie oferował loty ze wszystkich trzech litewskich lotnisk – Wilna, Kowna i Połagi. „Cieszymy się, że airBaltic dostrzega rosnący potencjał rynku litewskiego i już planu-

je rozszerzyć swoje usługi w przyszłym roku. Litewskie lotniska rozwijają się w rekordowym tempie, co dodatkowo podkreśla atrakcyjność rynku lotniczego w naszym kraju. Dlatego szczególnie ważne jest dla nas utrzymanie wysokiej jakości i komfortu w zakresie transportu lotniczego dla wszystkich naszych pasażerów” – powiedział cytowany w komunikacie Simonas Bartkus, prezes zarządu Litewskich Portów Lotniczych.

Dobra wiadomość dla mieszkańców Zujun i Bujwidziszek

W Zujunach i Bujwidziszkach rozpocznie się we wrześniu remont głównej drogi.

Posłanka Rita Tamašunienė poinformowała, że otrzymała pismo od spółki „Via Lietuva”, zapewniające, iż wkrótce ruszy remont dwukilometrowego odcinka rejonowej drogi Bujwidziszki-Zujuny. Na remont tej drogi, o znaczeniu państwowym, mieszkańcy tych miejscowości czekali od lat.

Reprezentując interesy mieszkańców rejonu wileńskiego, posłanka wielokrotnie interweniowała w odpowiedzialnych instytucjach w sprawie naprawy dróg.

Spółka „Via Lietuva” wskazała w piśmie, że planuje przebudowę drogi rejonowej o znaczeniu państwowym nr 5241 Bujwidziszki-Zujuny na odcinku od 1,5 do 3,56 km.

Prace rozpoczną się już we wrześniu, a ich zakończenie planowane jest na sierpień 2026 roku.

Zostanie odnowiony 2-kilometrowy odcinek drogi – od skrzyżowania ulic Sidarionių i Pilaitės Sodų 3-osios do skrzyżowania ulic Buivydžiškių i Zujūnų. W toku robót zostanie przebudowana jezdnia, urządzone krawężniki, zbudowana sieć kanalizacji deszczowej. Ponadto ułożą się nowe ścieżki rowerowe (1,4 km długości), chodniki, oświetlenie na całym odcinku, rondo na skrzyżowaniu z ul. Zujūnų.

Posłanka ma nadzieję, że równie dobrych wieści dotyczących remontu dróg doczekają się mieszkańcy Mejszagoły oraz Skojdziszek i Rudomina.

W Białej Wace żołnierze będą ćwiczyć rozminowanie

We wrześniu w podwileńskiej Białej Wace żołnierze będą ćwiczyć rozminowywanie – poinformował Batalion Inżynieryjny im. Pułkownika Juozasa Vitkusa.

8-15 września, w godzinach od 10.00 do 18.00, żołnierze Batalionu Inżynieryjnego im. Pułkownika Juozasa Vitkusa wraz z żołnierzami sojusznikami z państw NATO będą ćwiczyć rozminowywanie w ramach międzynarodowych ćwiczeń „Inžinierių griausmas 2025”. Ćwiczenia te mają na celu doskonalenie umiejętności żołnierzy.

Ćwiczenia odbędą się w miejscowości Biała Waka, przy ul. Durpininkų 39. Będzie w nich uczestniczyć grupa do 10 żołnierzy z bronią.

Organizatorzy zapewniają, że na terenie ćwiczeń będą przestrzegane zasady ochrony przyrody, pojazdy będą poruszały się wyłącznie po drogach, będą wykorzystywane materiały wybuchowe (w bardzo małych ilościach) oraz środki imitujące.

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Źdanowicz,
radny samorządu
rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvins 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

„Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku”.

Święto jedności

(Dokończenie ze str. 1)

Ten dzień stał się wyraźnym dowodem na to, że mieszkańcy Wajdot i Pogir to żywa, pielęgnująca tradycje i zjednoczona społeczność, która pielęgnuje swoją historię i przekazuje ją przyszłym pokoleniom. Już wkrótce w Pogirach otwarty zostanie piękny park i nowoczesne centrum kultury, a w przyszłości planuje się przywrócić do życia zabytkowy dwór w Wajdotach.

Święto zgromadziło lokalne społeczności, gości i honorowych przyjaciół. W wydarzeniu wzięli udział posłowie na Sejm RL z Czesławem Olszewskim na czele, radni Samorządu Rejonu Wileńskiego, poseł do Parlamentu Europejskiego, prezes Związku Polaków na Litwie Waldemar Tomaszewski, którego słowa skierowane do parafian i uczestników święta zostały ciepło przyjęte.

Podczas uroczystości zaprezentowano i poświęcono flagę, herb i symboliczną monetę gminy Pogir – znaki wzmacniające lokalną tożsamość i poczucie dumy mieszkańców ze swojej małej ojczyzny. Wyróżniono także zasłużonych dla Wajdot i Pogir mieszkańców gminy – za swoje zasługi otrzymali honorowe odznaczenia. Na uroczystości nie zabrakło muzyki, uśmiechów i gestów przyjaźni. Na scenie wystąpili: Bożena Krasilowa, Katarzyna i Timohi, odbył się świąteczny jarmark, warsztaty edukacyjne, działały punkty gastronomiczne i strefa zabaw dla dzieci.

Święto jedności w Wajdotach stało się nie tylko ważną rocznicą historyczną, ale także kolejnym udowodnieniem braterstwa, że społeczności rejonu wileńskiego są żywe, silne i inspirujące na przyszłość.

SYMBOLIKA HERBU POGIR

Do sztandaru herbu Pogir wybrano symbole odzwierciedlające tożsamość i historię regionu. Na zielonym tle herbu przedstawiono srebrną gałązkę kwitnącej jabłoni – symbolizuje ona rosnącą i rozwijającą się społeczność Pogir, a swoim kształtem przypomina literę „P” – pierwszą literę nazwy miejscowości. Srebrny pas wzdłuż boku herbu oznacza rzekę Wakę, która przepływa przez Pogiry i stanowi ważny symbol przyrodniczy oraz kulturowy.

W pobliżu nieczynnych przejść granicznych – ograniczony przejazd

Wojsko Litewskie poinformowało 30 sierpnia, że na nieużywanych drogach w pobliżu punktów kontroli granicznej z Rosją i Białorusią ustawiono bariery, tzw. zęby smoka, w celu wzmocnienia ochrony granicy państwowej.

Jest to część planu budowy Bałtyckiej Linii Obrony.

„Ustawione bariery to tylko część większego, integralnego obrazu. Zaczynamy od poziomu taktycznego – konkretnych przeszkód na granicy, a następnie połączymy cały scenariusz inżynierski w jeden system koncepcyjny” – powiedział cytowany w komunikacie generał Raimundas Vaikšnoras, dowódca armii litewskiej.

Jak podano, w pobliżu zamkniętych punktów kontroli granicznej bariery ustawiono na drogach, a w pobliżu czynnych przejść – w łatwo dostępnych miejscach, blisko dróg, tak aby w razie potrzeby można było z nich szybko skorzystać.

Bariery ustawiono już przy zamkniętych punktach kontroli granicznej m.in. w Szumsku, Ławaryszkach, Rajgródzie, Łotjezorze i Ramoniškiai.

Fot. Wojsko Litewskie

Mieszkańcy rejonów trockiego i szyrwinskiego nie spieszą się z wymianą butli gazowych

Na Litwie przez sześć lat realizowany był plan usuwania butli z gazem płynnym (LPG) z bloków mieszkalnych, ale jeszcze około 20 proc. domów objętych programem – 406 budynków mieszkalnych – nie pozbyło się tych butli. W latach 2020–2024 z państwowego wsparcia na usuwanie butli gazowych z bloków skorzystało 1621 domów w 56 samorządach – podała Państwowa Rada Regulacji Energetyki (VERT).

Najaktywniej pozbywano się butli gazowych w rejonach onikszyńskim, koszedarskim, orańskim, kielmskim, janiskim i szkudzkim, a najbierniej – w trockim i szyrwinskim.

W sumie planem objęto 2027 bloków mieszkalnych, z czego 1621 pozbyło się butli gazowych. W ciągu sześciu lat w wielu litewskich miastach i miasteczkach usunięto już znaczną część butli, jednak, według danych VERT, w 406 blokach mieszkalnych (około 20 proc.) butle nadal są używane do przyrządzania posiłków.

Nabór wniosków zakończył się w czerwcu. Według APVA, w tym roku wpłynęło łącznie 98 wniosków o wymianę butli, z czego 62 rozpatrzono pozytywnie. Najwięcej wniosków złożono w rejonach szyłokarczemskim, szyłelskim i kalwaryjskim. Aby otrzymać wsparcie, planowane prace muszą zostać ukończone, a niezbędne dokumenty złożone systemie APVA do 17 listopada.

Na podst. vert.lt

Ryanair zwiększa premie pracownikom. Za wylapywanie zbyt dużego bagażu

Irlandzkie tanie linie lotnicze „Ryanair” zamierzają wypłacać wyższe premie swoim pracownikom, którzy zauważą pasażerów próbujących wnieść na pokład samolotu większy bagaż niż jest to dozwolone.

Prezes linii lotniczych, Michael O’Leary, powiedział, że wcale nie zamierza przeproszać za to, że łapie osoby „oszukujące system”.

Na konferencji prasowej w Londynie O’Leary powiedział dziennikarzom, że w listopadzie linia lotnicza zamierza zwiększyć premie dla pracowników obsługi bram lotniska, którzy wylapują zbyt duży bagaż – z 1,50 do 2,50 euro za bagaż. Ponadto zniesiony zostanie miesięczny limit premii w wysokości 80 euro.

„Ryanair” stosuje surowe zasady dotyczące bagażu. Za bagaż ponadgabarytowy grozi opłata w wysokości do 87 euro.

Najniższa cena za bilet obejmuje tylko jedną niedużą torbę, która mieści się pod siedzeniem.

O’Leary mówił, że około 200 tys. pasażerów rocznie musi uiścić opłatę za bagaż przy bramce, więc „wciąż mamy wiele do zrobienia, aby ich tam nie było”.

Na podst. madeinvilnius.lt

Zmiany szefów policji w regionie wileńskim

Główny Komisariat Policji Okręgu Wileńskiego poinformował o rotacji naczelników policji rejonów wileńskiego, święciańskiego, szyrwinskiego, elektreńskiego i wilkomierskiego.

1 września naczelnik Głównego Komisariatu Policji Okręgu Wileńskiego Mindaugas Baršys i jego zastępcy, Marek Gulbinowicz i Mindaugas Puskunigis, przedstawili nowych naczelników dla pracowników komisariatów.

Naczelnikiem Komisariatu Policji Rejonu Wileńskiego została dotychczasowa szefowa policji rejonu święciańskiego – Daiva Britovienė. Komisariatem Policji Rejonu Święciańskiego będzie kierował Sigintas Urbonas, który

do tej pory był szefem policji rejonu szyrwinskiego. Szefem Komisariatu Policji Rejonu Szyrwinskiego został Erik Jalovik, który dotychczas był naczelnikiem II Komisariatu w Wilnie. Arvydas Sinis, dotychczasowy szef Komisariatu Policji Rejonu Wileńskiego, zajmie stanowisko naczelnika II Komisariatu w Wilnie. Szefem Komisariatu Policji w Elektre-

nach został Saulius Kazlauskas, dotychczasowy szef policji rejonu wilkomierskiego. Zamienił on Almantas Lukšę, który teraz będzie kierował Komisariatem Policji Rejonu Wilkomierskiego.

Ustawa Republiki Litewskiej o policji stanowi, że naczelnicy komisariatów policji są powoływani na stanowiska na okres 5 lat, po czym następuje rotacja.

„Orlen Lietuva” odnotowuje spadek przychodów

W pierwszej połowie tego roku przychody zakładu przetwórstwa ropy naftowej w Możejkach „Orlen Lietuva” wyniosły 2,979 mld dolarów amerykańskich – to o 13 proc. mniej niż w tym samym okresie 2024 roku – donosi ELTA.

Ponadto w pierwszej połowie roku spółka dokonała odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych w wysokości 116,2 mln USD, w oparciu o zmiany w otoczeniu

makroekonomicznym i prognozowane wahania cen ropy naftowej.

W związku z tą decyzją zysk operacyjny EBITDA LIFO spółki był formalnie ujemny i wyniósł -51,4 mln USD. Jednak główny wynik operacyjny, pomimo spadku wartości aktywów długoterminowych, był dodatni – EBITA LIFO wyniosła 64,8 mln USD.

Sprzedaż na rynkach krajowych w ciągu pierwszych sześciu miesięcy tego roku, w porówna-

niu z analogicznym okresem ubiegłego roku, wzrosła o 8 proc. Wyjątkiem był jedynie rynek litewski – sprzedaż tu spadła o 12 proc. Według spółki, było to prawdopodobnie spowodowane zmianą otoczenia podatkowego.

„Orlen Lietuva” od wielu lat jest największym podatnikiem na Litwie. Od 2006 roku Grupa Orlen zainwestowała prawie 4,5 miliarda euro w zakup i modernizację rafinerii w Możejkach.

NOWINY znad Solczy

„Lato Grill 2025” w Małych Solecznikach

Zapachy, smaki i dobra zabawa

24 sierpnia w Małych Solecznikach rozbrzmiała kolejna edycja „Lata Grill” – imprezy, która stała się już tradycją i zaprasza wszystkich na spotkanie pełne aromatów grilla, muzyki oraz wielu atrakcji zarówno dla dzieci, jak i dorosłych.

Tegoroczne święto rozpoczęło się wyjątkowo – po raz pierwszy w wydarzeniu uczestniczył przewodniczący AWPL-ZChR, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski, który cieszył się, że mógł powitać uczestników oraz wesprzeć lokalne inicjatywy.

Uczestników powitał również dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego Grzegorz Jurgo, który podkreślił znaczenie imprezy dla lokalnej społeczności.

– To, że Centrum Rekreacji i Sportu im. W. Kozakiewicza za każdym razem przyciąga tak liczną społeczność, jeszcze raz potwierdza jego wagę i potrzebę – mówił Jurgo, życząc wszystkim udanego popołudnia. Na końcu mikrofon przejęła dyrektorka Centrum Julija Iwanowska, która cieszyła się z licznie zgromadzonej publiczności.

– Jedną przyjemnością jest kontynuowanie tradycji, drugą – ich tworzenie. Zrozumieliśmy, że ta impreza stała się tradycją w chwili, gdy od początku lata zaczęły dzwonić do nas osoby z pytaniem: „kiedy mistrzostwa grilla?” – mówiła Julija, dziękując wszystkim, którzy nie przestraszyli się niesprzyjającej pogody.

Kulminacją wydarzenia były tradycyjne mistrzostwa grillowania, w których udział wzięły trzy drużyny: Zombie, Chill&Grill i Kwartet Gminny.

W tym roku po raz pierwszy odbyły się Targi Grillowe, w których uczestniczyli różni producenci żywności, mistrzowie burgerów, wędzarze ryb i inni specjaliści kulinarni – odwiedzający mogli nie tylko spróbować potraw, ale też poznać proces ich przygotowania.

Z posiedzenia Rady Samorządu Rejonu Solecznickiego

Decyzje ważne dla mieszkańców

28 br. odbyło się kolejne posiedzenie Rady Samorządu Rejonu Solecznickiego, podczas którego podjęto ważne decyzje dotyczące organizacji pracy samorządu oraz życia społeczności rejonu.

Na początku posiedzenia politycy zatwierdzili skład Komisji ds. nadania tytułu Honorowego Obywatela Rejonu Solecznickiego, która będzie działać w trakcie tej kadencji Rady. Jednogłośnie zatwierdzono opis zasad delegowania radnych Rady w podróże służbowe w Republice Litewskiej i za granicę. Dokument określa tryb podejmowania decyzji w sprawie wyjazdów radnych, zasady wypłacania diet i innych kosztów związanych z podróżami służbowymi, a także tryb składania sprawozdań z delegacji oraz inne kwestie związane z wyjazdami służbowymi radnych.

Radzie Samorządu Rejonu Solecznickiego został przedstawiony projekt uchwały dotyczący zatwierdzenia opisu zasad podziału środków przeznaczonych na pokrycie wydatków związanych z optymalizacją i odnową kadry nauczycielskiej w szkołach rejonu solecznickiego, prowadzących programy wychowania przedszkolnego, przygotowania przedszkolnego oraz ogólnego kształcenia. Akt prawny określa przypadki, okoliczności i potrzeby związane z odejściem nauczycieli z pracy, środki służące pozyskaniu nauczycieli, zasady podziału środków finansowych itp. Projekt uchwały został zatwierdzony.

Większością głosów radni Rady Samorządu Rejonu Solecznickiego podjęli decyzję o nieuwzględnieniu wniosku spółki UAB „Šalčininkų žuvininkystės ūkis” o zwolnienie z opłaty za dzierżawę ziemi państwowej w wysokości 2 361,90 euro za rok 2024 oraz 3 698,02 euro za poprzednie okresy. Powodem odmowy było niespełnienie przez spółkę postanowień punktów 3 i 4 uchwały Rady z 30 czerwca 2011 r. Nr T-119 „W sprawie stawek, terminów i ulg w opłacie za dzierżawę ziemi państwowej” oraz fakt, że przedsiębiorstwo działa z zyskiem.

Zatwierdzono opis zasad

udzielania przez samorząd pomocy finansowej młodym rodzinom nabywającym swoje pierwsze mieszkanie. Zgodnie z przyjętymi zasadami wysokość wsparcia będzie wynosiła 7,5 proc. kwoty kredytu zaciągniętego na zakup pierwszego mieszkania. Na realizację tego zadania w budżecie na bieżący rok przewidziano 100 000 euro.

Prawo do otrzymania wsparcia będą miały młode rodziny, których wszyscy członkowie mają zadeklarowane miejsce zamieszkania na terenie Samorządu Rejonu Solecznickiego. Za młodą rodzinę uznaje się małżonków, parę zarejestrowaną w związku partnerskim lub samotnego rodzica wychowującego dziecko (dzieci), których wiek nie przekracza 36 lat.

Zatwierdzony dokument określa m.in. zasady ubiegania się o pomoc, tryb rozpatrywania wniosków, warunki uzyskania wsparcia oraz sytuacje, w których pomoc może podlegać zwrotowi.

Maksymalna kwota kredytu objętego wsparciem wynosi 87 000 euro. W przypadku gdy rodzina spełnia warunki otrzymania pomocy, ale wszystkie środki przewidziane w budżecie samorządu na dany rok zostaną już wykorzystane, zostanie ona wpisana na listę oczekujących.

Organizacje pozarządowe często podejmują inicjatywy społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekologiczne, które bezpośrednio przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców. Udzielając im wsparcia finansowego, samorząd nie tylko wzmacnia społeczeństwo obywatelskie, lecz także zachęca społeczność lokalną do aktywniejszego udziału w życiu publicznym. Na posiedzeniu Rady przeznaczono 3 500 euro dla trzech organizacji.

W pierwszym półroczu bieżącego roku organizacjom pozarządowym przyznano już 27 500 euro, a planowane jest ogłoszenie kolejnego naboru wniosków o wsparcie z budżetu samorządu. W celu rozwoju turystyki samorząd przygotował wniosek o dofinansowanie projektu „Przystosowanie stawu i lasu w Małych Solecznikach do celów turystycznych” w ramach regionalnego instrumentu rozwoju. Radni poparli projekt i upoważni-

li dyrektora administracji do podpisania wszystkich dokumentów związanych z jego realizacją oraz do przedłożenia planu wdrożenia do Centrum Zarządzania Projektami.

Jak co roku, przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego, Rada – biorąc pod uwagę wnioski placówek oświatowych oraz ogólny plan restrukturyzacji sieci szkół ogólnokształcących – zatwierdziła liczbę uczniów, grup i oddziałów klasowych.

Zgodnie z decyzją, w szkołach ogólnokształcących rejonu w roku szkolnym 2025/2026 zostanie utworzonych:

25 grup wychowania przedszkolnego i przygotowania przedszkolnego (264 dzieci),

19 klas pierwszych (184 dzieci).

Łącznie zatwierdzono 227 oddziałów klasowych, a ogólna liczba uczniów wyniesie 3079.

Podczas posiedzenia zatwierdzono wytyczne dotyczące stosowania Metodyki oceny jakości architektury na terenie Samorządu Rejonu Solecznickiego. Dokument określa sposób i narzędzia oceny jakości architektury w obrębie rejonu. Rada zaakceptowała także plany inwestycyjne dotyczące modernizacji budynków wielorodzinnych przy adresach.

Jednocześnie zatwierdzono warunki przygotowania, finansowania i realizacji projektów modernizacji budynków wielorodzinnych.

Decyzją Rady, postanowiono zwrócić się do Państwowej Służby ds. Ziemi o przekazanie działek ziemi państwowej Samorządowi Rejonu Solecznickiego w zarząd, użytkowanie i dysponowanie na prawach powierniczych. Działki te mają zostać przejęte w celu realizacji projektów wodno-kanalizacyjnych (sieci wody pitnej i kanalizacji). Tereny w Taboryszkach, Zawiszańcach i Dajnowie są potrzebne jako korytarze pod budowę sieci inżynierskich.

Ponadto przyjęto decyzje dotyczące zakupu działki w Koleśnikach oraz przekazania działki spółce UAB „Tvarkyba” w Turgielach, gdzie również będą realizowane projekty wodno-kanalizacyjne odpowiadające potrzebom mieszkańców.

„Dzielimy się kulturą i tradycją”

(Dokończenie ze str. 1)

Czym chata bogata...

„Dożynki w Płocieniszkach stają się już tradycją. Co prawda odbywają się po raz trzeci, ale trzeci z rzędu. Wspólnie z organizatorami, naszymi członkami zarządu Wileńskiego Rejonowego Oddziału ZPL postanowiliśmy, że ostatnią sobotę sierpnia rezerwujemy na te dożynki. Miejsce jest przepiękne. Tak więc już awansem zapraszam na następny rok” – witając zebranych mieszkańców i gości powiedział Waldemar Tomaszewski, prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego.

Istotą święta dożynkowego, jak podkreślił, są „nasze tradycje i ważne jest, aby je zachować, kontynuować i przekazać dla przyszłych pokoleń – naszych dzieci i wnuków”. „Dożynki to również przepiękne stoiska, które przygotowały nasze gospodynie i nasi gospodarze. Kolejna tradycja – częstowanie *czym chata bogata*. Dziś mamy 25 stoisk. Chciałbym podziękować dla tych, którzy szykowali te dożynki. Napracowali się wszyscy bardzo mocno. Jak widzimy, przygotowali bogate stoiska” – mówił lider ZPL wskazując na rozłokowane nieopodal sceny gościnne zagrody z podwileńskimi przysmakami. Dodał, że doceniając zaangażowanie i trud włożony w ich przygotowanie podziękowania będą wręczone aż dla 200 osób.

Podziękowania Tomaszewski skierował też do podwileńskich rolników, którzy „nas karmią, pielęgnują naszą ojczystą ziemię wileńską, wkładając w nią swój trud i serce”. A na zakończenie swojego przemówienia powiedział: „Dziękuję wszystkim razem i każdemu z osobna. Niech żyją dożynki w Płocieniszkach! Niech żyje nasza ojczyzna-Wileńszczyzna!”.

Tomaszewski zaprosił na scenę proboszcza parafii Najświętszej Maryi Panny w Szyłanach, księdza Rimasa Kalmatavičiusa, który po krótkiej modlitwie pobłogosławił uczestników święta i poświęcił stoiska dożynkowe.

Na zabawę dożynkową do Pło-

cieniszek przybyło wielu gości, m.in. posłowie Rita Tamašunienė i Czesław Olszewski, chargé d'affaires RP, kierownik Ambasady RP w Wilnie Grzegorz Marek Poznanski, konsul generalny RP Dariusz Wiśniewski, wieloletnia mer rejonu wileńskiego Maria Reksć, radni z rejonów wileńskiego, trockiego, szyrwinckiego i Wilna, prezesi kół ZPL.

Silna wspólnota

„Cieszę się, że po latach przerwy znowu jestem na Wileńszczyźnie, na dożynkach. To każdemu z Korony zawsze zapada w pamięć i chce się wracać co rok” – o uroku podwileńskich dożynek mówił Grzegorz Marek Poznanski, chargé d'affaires RP, kierownik Ambasady RP w Wilnie. „Chciałbym podziękować organizatorom za przygotowanie tego wspaniałego święta i wszystkim państwu, że tutaj dzisiaj jesteście. Dziś święto plonów. Oddajemy hołd tym, którzy uprawiają ziemię, którzy powodują, że wszyscy możemy żyć, wzrastać, umacniać się, rozwijać. Chylimy czoło przed ciężką pracą rolników. Ale hasło tych dożynek, to jest również, że dzielimy się kulturą i tradycją, więc chylę również czoło przed tymi, którzy dbają o zachowanie kultury, tradycji, języka, bo to powoduje, że ta wspólnota jest cały czas silna. Jestem przekonany, że będzie jeszcze silniejsza” – powiedział polski dyplomata.

Otwierają sezon dożynkowy

Dożynki w Płocieniszkach są wyjątkowe, bo otwierają na Wileńszczyźnie sezon dożynkowy. Zwróciła na to uwagę posłanka Rita Tamašunienė. „W Płocieniszkach, w tym pięknym, malowniczym miejscu, spotyka się część Wileńszczyzny, by przynieść plon ze wszystkich stron. Łączy nas piękna nasza tradycja – spotkać się, podziękować Panu Bogu, uczcić pracę rolników, dzielić się chlebem i dobrym słowem, tym, czym Pan Bóg obdarzył nas w tym roku” – mówiła ze sceny Tamašunienė. I dodała, że choć tegoroczne lato było zim-

ne i mokre, w ogrodach i sadach nie wszystko obrodziło, to jednak podwileńskie gospodynie, dzięki swej zaradności, smykałce, fantazji i wyobraźni sprawiły, że dożynkowe stoiska aż łamią się od obfitości smaków i zapachów. Życzyła wszystkim zebranym dobrej zabawy i biesiady.

Do życzeń swojej koleżanki z ławy poselskiej dołączył poseł Czesław Olszewski. „Dzielmy się chlebem, dzielimy się tradycją, naszą kulturą. Cieszymy się, że jesteśmy razem” – powiedział polityk. Słowa podziękowania za ciężki trud na roli skierował do rolników oraz do wszystkich, kto przygotował te dożynki.

Siejmy w swoim życiu

Wszystkich zgromadzonych przywitał w imieniu frakcji AWPL-ZChR w rejonie wileńskim jej przewodniczący Waldemar Urban. Nawiązując do motta dożynek w Płocieniszkach, podkreślił, że ten koszt obfitości to są nasze sprawy i prace, które wspólnie udało się załatwić i wykonać w tym roku. To również wysiłek i ciężki trud podwileńskich rolników. „Dzisiaj dzielimy się chlebem. Pokazujemy to, co udało się nam wyhodować i co naszym gospodyniom udało się przygotować. I dzisiaj, jak mówią starsi, kalorii nie trzeba liczyć. W imieniu radnych dziękuję dla organizatorów i rolników. Dziękuję wszystkim tu zebranym, że jesteśmy silni wspólnotą” – powiedział Urban.

Wieloletnia mer rejonu wileńskiego, radna Maria Reksć podkreśliła, że chociaż dożynki to święto przede wszystkim rolników i zebraliśmy się, żeby im okazać szacunek, to jest to również okazja, aby podziękować wszystkim mieszkańcom wsi i całego rejonu, jak również tym, którzy chcą pracować i coś zrobić nie tylko dla siebie, ale też dla innych. Nawiązując do tematu dożynek, opowiedziała zebranym pewien kawał o sąsiadach. Pyta jeden: *Co tam u ciebie wyrosło na twojej ziemi*. Na co drugi odpowiada: *Tam, gdzie siałem, to coś wyrosło, a gdzie nie siałem, to nic nie wyrosło*. „Tak więc siejemy na roli, siejemy w swoim życiu, siejemy tradycję, kulturę, bo niczego nie będziemy mieli, jeśli nie posiejemy. Naszym obowiązkiem jest przekazać młodemu pokoleniu to, co my otrzymaliśmy od naszych rodziców – więź między Bogiem i ludźmi, naszą kulturę” – powiedziała Reksć. Życzenia dla rolników, gospodyń i gospodarzy złożyła też wicemer rejonu wileńskiego Danuta Narbut, dziękując im za codzienny trud i wysiłek, za cierpliwość i wytrwałość, za miłość do ojczyzny i rodzinnej ziemi.

Piękny zakątek

„Kochani rodacy! Dziękuję za możliwość pięknego spotkania na dożynkach w Płocieniszkach, w takim pięknym zakątku, który łączy Wilno i rejon wileński. Dziś chcę szczególnie podziękować naszym rolnikom. W tym roku aura im niezbyt sprzyjała, zbiory jeszcze się nie zakończyły, mają jeszcze sporo pracy na polu. Mimo to chętnie dzielą się dziś z nami dorobkiem swej pracy” – mówiła Wanda Krawczonok, przewodnicząca frakcji AWPL-ZChR w stołecznej radzie. Zaprosiła też wszystkich do odwiedzenia stoisk, które reprezentują wileńskie koła ZPL - to m.in. „Karolinki”, „Przyjaciółki”, „Spotkajmy się”, „Grzegorzewo”.

Podziękowania dla miejscowych rolników

Podczas dożynek uhonorowano całe grono podwileńskich rolników. Wręczono im dyplomy dziękczynne, podpisane przez

prezesa ZPL Waldemara Tomaszewskiego, i upominki.

„W imieniu Związku Polaków na Litwie składam serdeczne wyrazy wdzięczności za całoroczny trud pracy na roli, za wytrwałość i za poświęcenie się w pielęgnowaniu ziemi-żywicieli. To dzięki waszemu ogromnemu wysiłkowi, oddaniu i trosce możemy powszechnie cieszyć się darami naszych pól, łąk i sadów, które karmią i jednoczą naszą wspólnotę. Niech każdy plon będzie błogosławieństwem, a rolnicza praca spotyka się z szacunkiem, wdzięcznością, należytą uwagę ze strony władz i całego społeczeństwa. Życzę wam i waszym rodzinom mocnego zdrowia, pomyślności na co dzień oraz wszelkich łask Bożych. Niech ten radosny czas święta plonów będzie również czasem relaksu, wytchnienia i zasłużonego odpoczynku” – napisano w dyplomach.

Skoczna muzyka, tańce i śpiew

Całą uroczystości dożynkowej towarzyszyła skoczna muzyka, tańce i śpiew. Imprezę prowadził gawędziarz Dominik Kuziniewicz, czyli Wincuk Bałbatunszczyk z Pustaszyszek, który bawił publiczność anegdotami, wesołymi historyjkami i uspokajał, że *koniec lata to nie koniec świata*.

Wszystkich w dobry nastrój wprowadziły i dały spory zastrzyk energii występy zespołów z Wileńszczyzny: „Kresowy Płomień” z Zujun, „Przyjaźń” i „Mejszagalanki” z Mejszagoły, „Suderwianie” z Suderwy, „Jezioranka” z Pikieliszek, „Czerwone Maki” z Jawniun, „Landwarowianka” z Landwarowa. Wystąpił też zespół „Wiza” z Podbrodzia, który dla zebranych wykonał m.in. swój popularny utwór „Do widzenia lato”.

Już za tydzień, 7 września, Wileński Rejonowy Oddział ZPL wraz z kołami ZPL w Ławaryszkach, Mościskach, Kowalczech, Szumsku, Bujwidzach, Mickunach, Kienie i Rukojniach wraz z gośćmi z Wilna i Trok zapraszają na imprezę dożynkową „Dożynki Wileńszczyzny” w Mickunach.

Fot. Wiktor Jusiel

Fotoreportaż patrz na 20 str. „Roty”

Polskie szkoły w rejonie wileńskim otrzymają wsparcie pieniężne na podręczniki w języku polskim

(Dokończenie ze str. 1)

Inicjatywa o przeznaczeniu dopełniających środków wynikała po otrzymaniu pisma od Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” i została wcześniej przedstawiona przez przewodniczącą Komitetu ds. Edukacji, Kultury, Sportu i Młodzieży Marię Rekść na posiedzeniu komitetu. Propozycja ta podczas posiedzenia komitetu oraz Rady została uznana za konieczną i przyjęta prawie większością głosów.

Zmiany w programie nauczania, obowiązujące od 1 września 2023 roku, wymagają korzystania z nowych podręczników. Powstał problem, bo tłumaczenie i wydanie podręczników w języku polskim jest średnio o 30–35 proc. droższe niż podręczników w ję-

zyku państwowym. Tymczasem środki przekazywane przez Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu nie są wystarczające na pokrycie dodatkowych kosztów tłumacze-

nia podręczników. Według analizy przeprowadzonej przez „Macierz Szkolną”, potrzeby finansowe polskich szkół w rejonie wileńskim sięgają około 72 tys. euro.

Brak tych środków bezpośrednio wpływa na brak podręczników do podstawowych przedmiotów, takich jak historia, matematyka, chemia, biologia czy geografia.

Radni frakcji AWPL-ZChR, po dyskusji we frakcji, zaproponowali przekierowanie środków z budżetu samorządowego i przeznaczenie 84 tys. euro na zakup i tłumaczenie niezbędnych podręczników. Zapewnienie uczniom możliwości nauki w języku ojczystym jest zapewnieniem jakości edukacji i zachowania tożsamości narodowej. Dzięki temu wsparciu szkoły będą mogły realizować program nauczania w języku ojczystym – podkreślili radni AWPL-ZChR.

Przyjęta decyzja Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego rozwiąże problem braku podręczników w polskich szkołach i bezpośrednio wpłynie na wzmocnienie nauczania w polskich placówkach i realne wsparcie dla uczniów oraz nauczycieli.

Dwie gwiazdy wystąpiły w niemenczyńskiej „Operze Leśnej”

Imponujące wydarzenie

W ostatni weekend sierpnia rejon wileński pożegnał lato podczas imprez „Goodbye Summer Party” w Rudominie i „Summer Fest” w Niemenczyźnie, które uświetniły imponujące występy gwiazd i wspaniałą atmosferę.

W sobotę, 30 sierpnia, wieczorem w niemenczyńskiej „Operze Leśnej” zgromadziły się tysiące mieszkańców Niemenczyzny, okolic i gości rejonu wileńskiego. Spo-

tkwały się tam dwie legendy muzyki rozrywkowej – Carlos Rui Ferreira, były wokalista popularnego zespołu „Bad Boys Blue”, oraz jeden z najbardziej znanych litewskich zespołów rockowych, „Biplan”.

Na scenie wystąpili także: Dorota Balul, laureatka międzynarodowych konkursów Karolina Lyndo, zespół taneczny „Dolina”. Niezapomnianą atmosferę dopełniła muzyka elektroniczna w wykonaniu DJ-a Zimaninga,

a widowiskowy pokaz laserów stworzył wyjątkową grę świateł i dźwięków.

Przed początkiem imprezy Artur Komarowski, starosta m. Niemenczyn, wręczył dyplomy i nagrody dla drużyn, które wywalczyły miejsca na podium podczas turnieju koszykarskiego.

Wieczór, wypełniony muzyką, świetnymi występami i doskonałym nastrojem, były idealną okazją, by pożegnać lato, a także

by spędzić czas razem, zacieśnić więzi i naładować się pozytywną energią na jesienne i zimowe miesiące.

by spędzić czas razem, zacieśnić więzi i naładować się pozytywną energią na jesienne i zimowe miesiące.

Goodbye Summer Party 2025 w Rudominie

Do zobaczenia za rok

Jak pożegnać lato? Najlepiej radośnie i dobrze się przy tym bawiąc. A jak to zrobić, pokazali uczestnicy „Goodbye Summer Party 2025” w Rudominie – wydarzenia, na którym po prostu nie można było nie być. Tego dnia, 29 sierpnia, atrakcji w Rudominie było do wyboru, do koloru. Każdy znalazł coś dla siebie – niezależnie od wieku.

Organizatorzy przygotowali wielkie muzyczne show, pełne gwiazd i przebojów. Pięknymi tańcami wszystkich zachwycił zespół „Leila Dance”. Do magicznego świata muzyki pu-

bliczność przenieśli utalentowana wokalistka Aneta Jodkaite oraz charyzmatyczny piosenkarz Waldemar Dudoit, którzy urzekli nie tylko głosem, lecz także sercem – wnieśli wiele pozytywnej

energii, ciepła i emocji. Na scenie wystąpił Gabriellus Vagelis – jeden z najsłynniejszych wykonawców współczesnej muzyki litewskiej, którego wyjątkowy głos, wrażliwe teksty i nowoczesne brzmienie uczyniły prawdziwym symbolem zmysłowości. Prawdziwą gwiazdą wieczoru była wyjątkowa artystka Sheili Bonnick z legendarnego zespo-

łu Boney M., dzięki której publiczność mogła poczuć klimat złotej ery disco.

Oprócz koncertów na gości czekało wiele atrakcji i niespodzianek. Publiczność z zapartym tchem podziwiała przygotowane przez „Ugnies teatras” widowisko – pokaz z laserami i światłami LED, łączący magię ognia, grę świateł i hipnotyczną atmosferę.

Chętni mogli zrobić sobie pamiątkowe zdjęcia w specjalnie przygotowanej strefie fotograficznej. Działał również kiermasz, na którym można było nabyć przeróżne smakołyki i rękodzieła.

Podczas święta działał także przystanek „Dėkui” (pol. „Dziękuję”) wraz z przedstawicielami Samorządu Rejonu Wileńskiego, którzy zapraszali wszystkich do udziału w akcji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Można było przyjść, dowiedzieć się więcej, porozmawiać i przyczynić się do budowania zielonej przyszłości.

Święto było niezwykle udane – nikt nie spieszył się do domu. Goście wydarzenia poczuli magiczną atmosferę uroczystości: śpiewali, tańczyli, prowadzili rozmowy z przyjaciółmi i znajomymi, świetnie się bawili. Najwytrwalsi uczestnicy jeszcze w dyskotekę, która trwała do białego rana. O dobrą muzykę zadbał DJ Nostalg.

W ten sposób, w wyśmienitych humorach, mieszkańcy Rudomina pożegnali lato – bawiąc się tak, jak przystało na prawdziwą ostatnią letnią imprezę.

Inf. i foto CKR

W stolicy

Zdrowe nawyki higieniczne u dzieci – od najmłodszych lat

Co drugi sześciolatek w Wilnie ma zęby uszkodzone przez próchnicę i nie myje zębów rano. Takie statystyki przedstawione przez Instytut Higieny nie tylko odzwierciedlają niewystarczającą dbałość o higienę jamy ustnej dzieci, ale budzą też niepokój specjalistów – pomijanie codziennego mycia zębów ma długotrwałe konsekwencje, między innymi powstawanie próchnicy, konieczność leczenia i gorszy stan zdrowia jamy ustnej już w młodym wieku.

Wskaźniki te skłoniły stołeczny samorząd do podjęcia systemowych decyzji i wdrożenia zróżnicowanych środków mających na celu poprawę zdrowia jamy ustnej dzieci już od najmłodszych lat. Przedstawiając obecną sytuację i środki wdrażane w stolicy, Biuro Zdrowia Publicznego m. Wilna „Vilnius sveikiau” zaprosiło na konferencję „Zdrowe nawyki higieniczne u dzieci od najmłodszych lat”.

Podczas wydarzenia zorganizowanego dla specjalistów ds. zdrowia, przedstawicieli oświaty, rodziców i mediów wiele uwagi poświęcono omówieniu wskaźników zdrowia jamy ustnej dzieci, przedstawieniu treści inicjatyw mających na celu wzmocnienie profilaktyki, a specjaliści dzielili się spostrzeżeniami i poradami.

Jeden z nowych środków wprowadzonych we wrześniu w placówkach opieki zdrowotnej – konsultacja lekarza rodzinne-

go, podczas której po pojawieniu się pierwszego ząbka dziecko otrzyma nie tylko swoją pierwszą szczoteczkę, ale również rodzice otrzymają zalecenia dotyczące prawidłowego czyszczenia zębów. Kolejna nowa inicjatywa to pilotażowy projekt czyszczenia zębów w niektórych przedszkolach w Wilnie, promujący kształtowanie zdrowych nawyków związanych z higieną jamy ustnej.

Podczas wydarzenia zaprezentowano również atrakcje dla najmłodszych: dwie nagrane bajki „Dantukas Sveikatukas” („Zdrowy Ząbek”) i „Tingulio kaina” („Cena lenia”) oraz piosenkę „Dantuko šokis” („Taniec ząbka”), których słowa i długość zostały dobrane tak, by dbanie o zęby stało się dla dzieci nie tylko zdrowym, ale i przyjemnym nawykiem.

Według wicemera Wilna Simony Bieliūnė, mimo że dane z ostat-

nich lat wskazują na pozytywną zmianę, problem pozostaje aktualny, dlatego należy go rozwiązywać w sposób kompleksowy i regularny.

„Na Litwie aż 64,53 proc. sześciolatek ma zęby uszkodzone przez próchnicę. W Wilnie wskaźnik ten jest niższy w porównaniu do innych miast – wynosi 54,85 proc., ale w zakresie profilaktyki nadal istnieje wiele wyzwań. Według danych badania z 2024 roku krytycznym wiekiem u dzieci, w którym odnotowuje się najwięcej problemów związanych z higieną jamy ustnej, jest okres od 3 do 6 lat, dlatego oczywiste jest, że musimy działać jeszcze intensywniej i konsekwentniej, konsolidując siły samorządów, specjalistów ds. zdrowia i edukacji, edukując rodziców w sposób zrozumiały i motywujący, a dzieci – w sposób angażujący” – powiedziała wicemera.

Otwarto zrekonstruowany basen w dzielnicy Žirmuny

W stołecznej dzielnicy Žirmuny uroczyście otwarto zrekonstruowany basen i salę sportową. Projekt na zlecenie Samorządu m. Wilna zrealizowała spółka „Vilniaus vystymo kompanija”.

Jako pierwsi basen wypróbowali podopieczni Stołecznego Centrum Sportowego, którzy zaprezentowali zgromadzonym różne style pływackie.

Po rekonstrukcji budynku powierzchnia jego pomieszczeń zwiększyła się o 243 m² i wynosi obecnie 1,6 tys. m². Znajduje się w nim sala sportowa, 25-metrowy basen z czterema torami, szatnie, prysznic oraz inne pomieszczenia sanitarne i pomocnicze. Głównymi użytkownikami tej przestrzeni są pływacy, dla których ważne jest wszechstronne przygotowanie fizyczne zarówno na lądzie, jak i w wodzie.

Oprócz basenu w zrekonstruowanym budynku odnowiono salę sportową o powierzchni 444 m² z wielofunkcyjnym systemem podłogowym zgodnym z normą EN 14904:2006. Dzięki temu w hali można uprawiać różne dyscypliny sportowe. Zainstalowano nowe konstrukcje do koszykówki, nowoczesną tablicę wyników i zegary 24 sekund. Znajduje się tu również strefa wolnych ciężarów oraz kilka stacjonarnych urządzeń treningowych, umożliwiających wykonywanie różnych ćwiczeń siłowych i wytrzymałościowych. W odnowionym basenie zainstalowano zaawansowany system monitorowania wody: mechaniczne czyszczenie, dezynfekcję promieniami UV, automatycz-

ne dozowanie środków chemicznych, sterowane cyfrowym termostatem ogrzewanie. Wszystkie podstawowe funkcje – od płukania filtrów po czyszczenie dna – są zautomatyzowane i nie wymagają interwencji operatora. Basen weźmie udział w inicjatywie stołecznego samorządu „Naucz się pływać i zachować bezpieczeństwo w wodzie”, w ramach której uczniowie klas drugich mają możliwość nauczania się bezpiecznego zachowania w wodzie, pokonania strachu przed wodą i nabycia umiejętności pływania.

Rekonstrukcję basenu wykonała spółka „Kaminta”. Koszt robót – 4,8 mln euro z VAT.

Program dziedzictwa kulturowego nabiera tempa: uporządkowano 73 obiekty

Wilno staje się coraz piękniejsze – w tym roku uporządkowano już 73 obiekty dziedzictwa kulturowego. To tylko część prac w ramach programu ochrony dziedzictwa kulturowego stolicy – łącznie na podstawie wniosków złożonych w 2024 r. uporządkowano 125 obiektów, na które stołeczny samorząd przeznaczył 8 mln euro.

W ramach realizacji programu są odnawiane historyczne fasady, dachy, okna, drzwi, balkony budynków, remontowane są też budynki w stanie awaryjnym. Trwają również przygotowania do kolejnego etapu programu zarządzania dziedzictwem kulturowym w przyszłym roku. Do 31 lipca 2025 r. wpłynęło 100 nowych wniosków, dotyczących głównie remontu i odtworzenia wykonanych z drewna i innych materiałów elementów elewacji. Wnioski przyjmowane były do 31 sierpnia, ostateczna ich liczba jest więc wyższa.

Program renowacji zabytków to program ciągły, który pomaga właścicielom i zarządom budynków o wartości historycznej w kwestiach renowacji zewnętrznej części budynków – stołeczny samorząd pokrywa do 80 proc. kosztów. Program realizuje agencja „Vilniaus senamiesčio atnaujtinimo agentūra”.

Wracają jesienne rozkłady jazdy komunikacji miejskiej

Od 1 września zaczął obowiązywać jesienny rozkład jazdy komunikacji miejskiej w Wilnie. Nastąpią też zmiany w kursowaniu niektórych linii autobusów i trolejbusów – informuje JUDU.

Zaktualizowane rozkłady jazdy można znaleźć na stronach internetowych www.judu.lt i www.stops.lt.

Na ulice Wilna wyjechały 622 autobusy i trolejbusy – o 15 proc. więcej niż latem.

Zmiany zaszły nie tylko w rozkładach jazdy, ale też w sieci komunikacji miejskiej – od września odnowiono 10 linii, by poprawić połączenie z dynamicznie rozwijającymi się dzielnicami miasta: Perkūnkiem, Bojary, Viosoriai, Lazdynai i in. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na <https://judu.lt/rudens-tvarkarasciai-vilniuje-atjauniami-10-marsrutu-kad-keliones-truktu-trumpiau/>

Największa zmiana dla pa-

sażerów – częstotliwość kursowania:

- w dzielnicy Perkūnkiem częstotliwość kursowania autobusów w godzinach szczytu wzrośnie z 16 do 5 minut;
- w dzielnicy Taranda autobus linii 52 będzie kursował częściej – nie co 25 minut, a co 15 minut;
- autobusy pośpieszne 4G będą kursować co 6-8 minut w godzinach szczytu (od 7.00 do

9.00 i od 16.00 do 19.00);

- statki elektryczne będą kursować codziennie w godzinach 8.00-20.00.

Wprowadzone zmiany pozwolą na skrócenie czasu przesiadek, zwiększenie częstotliwości kursów i płynniejszą podróż dla ponad 45 tysięcy mieszkańców Wilna. Szacuje się, że pasażerowie zaoszczędzą w sumie około 322 godzin czasu podróży dziennie.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 4 września	Piątek 5 września	Sobota 6 września	Niedziela 7 września	Poniedziałek 8 września	Wtorek 9 września	Środa 10 września
23°C	24°C	23°C	24°C	22°C	22°C	22°C
17°C	17°C	17°C	17°C	14°C	14°C	13°C
Księżyc:						
VIII 31 1 KWADRA			IX 07 PEŁNIA		IX 14 OSTATNIA KWADRA	
					IX 21 NÓW	

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 4 września

Słońce: wsch. – 6.31, zach. – 20.02
Długość dnia – 13 godz. 31 min.
Bonifacego, Danieli, Idy, Iwony

Piątek, 5 września

Słońce: wsch. – 6.33, zach. – 20.00
Długość dnia – 13 godz. 27 min.
Doroty, Herkulesa, Raclawa, Teodora, Teresy, Urbana, Wawrzyńca

Sobota, 6 września

Światowy Dzień Brody
Słońce: wsch. – 6.35, zach. – 19.57
Długość dnia – 13 godz. 22 min.
Alfreda, Feliksa, Małgorzaty, Rebeki, Stefana, Tekli

Niedziela, 7 września

Słońce: wsch. – 6.37, zach. – 19.55
Długość dnia – 13 godz. 18 min.
Domasławy, Ignacego, Marka,

Melchiora, Reginy, Stefana

Poniedziałek, 8 września

Narodenia NMP
Dzień Koronacji Witolda Wielkiego

Słońce: wsch. – 6.38, zach. – 19.52
Długość dnia – 13 godz. 14 min.
Adama, Adriana, Janusza, Marii

Wtorek, 9 września

Światowy Dzień Wody
Słońce: wsch. – 6.40, zach. – 19.50
Długość dnia – 13 godz. 09 min.
Anieli, Jacka, Jakuba, Piotra

Środa, 10 września

Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom
Słońce: wsch. – 6.42, zach. – 19.47
Długość dnia – 13 godz. 05 min.
Aldony, Klemensa, Łukasza

4 WRZEŚNIA

422 – zmarł papież Bonifacy I, święty. Pochowany na cmentarzu św. Felicet przy Via Salaria w kaplicy, którą wcześniej wybudował.
1882 – przy Pearl Street w Nowym Jorku Thomas Alva Edison uruchomił pierwszą na świecie komercyjną elektrownię.

5 WRZEŚNIA

1942 – urodził się Włodzimierz Podmostko, dziennikarz „Kurier Wileńskiego” („Czerwonego Sztandaru”), współautor *Kalendarza Rodziny Wileńskiej*.

– po tygodniu walk (od 30 VIII) taktycznym zwycięstwem aliantów zakończyła się bitwa pod Alam Halfa; ostatnia większa akcja sił Osi w Afryce Północnej.

1997 – zmarła w Kalkucie (Indie) Matka Teresa (właśc. Agnes Gonxha Bojaxhiu), święta, albańska zakonnica, założycielka w 1950 Zgromadzenia Misjonarek Miłości (ur. 1910).

6 WRZEŚNIA

972 – zmarł papież Jan XIII, w 968 poświęcił dzwon dla Bazyliki Laterańskiej i po raz pierwszy nadał mu imię; za jego pontyfikatu Polska przyjęła chrzest (966).

1522 – zakończona została pierwsza podróż morską dookoła świata, tzw. wyprawa Magellana (dopłynął jeden okręt „Victoria”, z 5, początek – 20 IX 1519); udo- wodniono kulistość Ziemi.

7 WRZEŚNIA

1812 – po trzech dniach walk

wojska rosyjskie ustąpiły pola francuskim w bitwie pod Borodino.

1942 – urodził się Juozas Žilys, litewski prawnik, 1. prezes Sądu Konstytucyjnego RL (1993-1999), docent UMR.

8 WRZEŚNIA

1872 – urodził się Franciszek Juliusz Nowotny, lekarz otolaryngolog, pierwszy w kraju docent otiatрії, prekursor zabiegów poprawiających słuch (zm. 1924).

1997 – w nowo wybudowanym kościele pw. błogosławionego Jerzego Matulewicza w wileńskiej dzielnicy Wirszuliszki odbyła się 1. Msza św. w języku polskim; celebrant ks. Tadeusz Aleksandrowicz.

9 WRZEŚNIA

1942 – pierwsza z dwóch nieudanych prób (druga 29 IX) podpalenia kompleksów leśnych w stanie Oregon, poprzez zrzucenie bomb zapalających z wodnosamolotu Yokosuka E14Y, katapultowanego z japońskiego okrętu podwodnego I-25; jedyne naloty bombowe na kontynentalną część USA.

1972 – urodził się Michał Wiśniewski, wokalista, autor tekstów, lider Ich Troje.

10 WRZEŚNIA

1622 – została stracona za wiarę wielka grupa japońskich chrześcijan.

1972 – na igrzyskach olimpijskich w Monachium polska drużyna (trener Kazimierz Górski) zdobyła złoty medal – 2:1 z Węgrami.

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Natalia Kukulska zaprezentowała poetycką odsłonę Chopina podczas Expo 2025 w Osace

W ramach Tygodnia Fryderyka Chopina na Expo 2025 w Osace, Natalia Kukulska wraz z zaproszonymi gośćmi i muzykami Filharmonii Narodowej wystąpiła na scenie Maturi Arena. Zaprezentowali projekt „Czule struny”, który jest interpretacją twórczości Fryderyka Chopina w słowach. Album ten otrzymał w Polsce podwójną Platynową Płytę.

Koncert „Czule struny” w Japonii była dla Natalii Kukulskiej spełnieniem marzeń. „Wiedziałam, jak bliski japońskiej publiczności jest Fryderyk Chopin. Szczęśliwie dla nas, okazało się, że koncepcja mojego albumu z symfonicznymi aranżacjami utworów Chopina oraz tekstami wpisuje się w polskie hasło tegorocznej Światowej Wystawy »Polska, Dziedzictwo, które napędza przyszłość«. Ogrom tego przedsięwzięcia, jego odbiór i żywiołowa reakcja tłumnie zgromadzonej publiczności prze-

rosły moje najśmielsze oczekiwania. Jestem wzruszona i dumna, że mogliśmy reprezentować Polskę na największej scenie tej Światowej Wystawy Expo Osaka 2025.” – powiedziała, cytowana w komunikacie prasowym, Natalia Kukulska.

Piosenkarce towarzyszyło pięciu aranżerów i dyrygentów: Adam Sztaba, Krzysztof Herdzin, Nikola Kołodziejczyk, Jan Smo-

czyński i Paweł Tomaszewski. Pod ich batutą zagrała Orkiestra Filharmonii Narodowej.

Koncert oglądała 11-tysięcznej publiczność z kilkudziesięciu krajów. Polscy muzycy otrzymali kilkuminutową owację na stojąco.

Koncert odbył się 29 sierpnia w ramach Tygodnia Fryderyka Chopina, organizowanego przez Pawilon Polski podczas Expo 2025 w Osace. Celebrowanie dziedzictwa Chopina potrwa tam do 3 września.

Album „Czule struny” Natalii Kukulskiej ukazał się w 2020 r. Projekt ten reinterpretuje i uwspółcześnia twórczość Fryderyka Chopina. Z okazji 210. rocznicy urodzin kompozytora, Kukulska i zaproszeni przez nią artyści wzięli na warsztat jego wybrane dzieła - opracowano je w formie utworów symfonicznych, do których powstały teksty.

PAP

Fot. Wojciech Pędzich/
CC BY 4.0

ŚMIECH NA ZDROWIE

Matematyk, fizyk i inżynier dostali po kawałku siatki ogrodzeniowej i zadanie, by ogrodzić jak największy teren.

Inżynier ogroził elegancki kwadrat.

Fizyk obliczył że najlepszy stosunek powierzchni do obwodu ma koło i rozstawił siatkę w okrąg.

Natomiast matematyk rozstawił z siatki byle jaką figurę, wszedł do środka i powiedział, że jest na zewnątrz.

♦ ♦ ♦ ♦

Po kilkumiesięcznej namiętnej znajomości dziewczyna pyta swojego wybranka:

– Znamy się już tak długo. Czy nie powinieneś przedstawić mnie swojej rodzinie?

– Jak sobie życzysz. Ale w tym tygodniu to jest niemożliwe. Żona z dziećmi wyjechała do teściów.

♦ ♦ ♦ ♦

– Dlaczego w przypadku katastrof kobiety i dzieci ewakuuje się jako pierwsze?

– Żeby mężczyźni mogli pomyśleć nad rozwiązaniem w ciszy i spokoju.

♦ ♦ ♦ ♦

Lekcja religii

Katechetka do dzieci:

– Co robimy kiedy jest post?

– Komentujemy i dajemy lajka!

♦ ♦ ♦ ♦

Rodzina siedzi przy stole. Mały

Tomek pyta się taty:

– Tatusiu dlaczego ożeniłeś się z mamą?

Tata odkłada widelec i patrząc na żonę mówi:

– Widzisz, nawet dziecko tego nie rozumie...

♦ ♦ ♦ ♦

Kiedyś Holender marzył, żeby jego syn ożenił się z Holenderką.

Później marzył już, żeby jego syn ożenił się z białą kobietą.

Teraz marzy, by jego syn ożenił się z kobietą.

♦ ♦ ♦ ♦

Wychodzi żona z łazienki i mówi z płaczem:

– 2 kreski.

A mąż na to:

– U mnie też słaby zasięg.

♦ ♦ ♦ ♦

Sułtan nachyla się do ucha najbliższej niego siedzącej żony i szepcze:

– Jesteś słońcem mojego życia. Kocham cię. Podaj dalej.

♦ ♦ ♦ ♦

– Poczęstowałbym cię cukierkiem, ale się boję.

– Czego się boisz?

– Że wezmiesz.

♦ ♦ ♦ ♦

Pijak podchodzi do policjanta i pyta:

– Panie władzo, można na pana policjanta powiedzieć „Ty ośle?”.

– Nie, bo to jest obraza funkcjonariusza!

– A na osła „panie policjancie”?

– Wydaje mi się, że można!

– Dobrze, dziękuję panie policjancie!

♦ ♦ ♦ ♦

Facet jedzie samochodem i słyszy w radiu dla kierowców:

– ...Uwaga! Jakiś wariat na autostradzie A4 jedzie pod prąd...

Słyszając to, odzywa się:

– Jeden wariat? Są tu ich tysiące...

♦ ♦ ♦ ♦

– Tato, kto to jest alkoholik? – pyta Jasu

– Widzisz te 4 drzewa? Alkoholik widzi 8.

– Ale tato, tam są tylko 2 drzewa!

♦ ♦ ♦ ♦

Matka pakuje syna na wy-cieczkę:

– Zapakowałam ci chleb, masło i kilogram gwoździ.

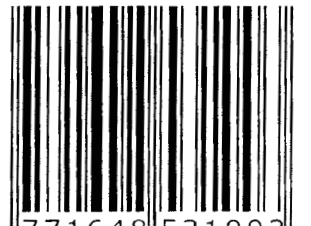
– Po co?

– Jak to po co? Posmarujesz chleb masłem i zjesz.

– A gwoździe!?

– Tu są. Przecież spakowałam.

♦ ♦ ♦ ♦

9 771648 531003